

Dosarul nr. 3ra-1312/22
2-21089223-01-3ra-23122022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. G. Ciobanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, Gr. Dașchevici și A. Bostan)

ÎNCHEIERE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Eurostil Construct”, reprezentată de avocatul Mihail Silivestru,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Eurostil Construct” împotriva Biroului Vamal Centru privind anularea actului administrativ individual,
împotriva deciziei din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 14 iunie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „Eurostil Construct” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru privind anularea deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1477/21 din 22 aprilie 2021.

La 22 aprilie 2021, Biroul Vamal Centru a întocmit în privința petiționarului procesul-verbal nr. 1477/21 cu privire la comiterea contravenției prevăzute la art. 231 pct. 5) din Codul vamal (nerespectarea de către titularul regimului vamal suspensiv (cu excepția regimului de tranzit) a termenelor, obligațiilor și condițiilor stabilite pentru derularea și încheierea acestui regim.).

În rezultat, prin decizia din 22 aprilie 2021 a agentului constator asupra cazului de contravenție, petiționarei i-a fost aplicată sancțiunea în baza art. 232 alin. (1) lit. a) din Codul vamal, sub formă de amendă în mărime de 40% din valoarea obiectului contravenției 42 154,37 lei, ceea ce constituie: 16 861, 75 lei, pentru fapta prevăzută în art. 231 pct. 5) din Codul Vamal - nerespectarea de către titularul regimului vamal suspensiv (cu excepția regimului de tranzit) a termenelor, obligațiilor și condițiilor stabilite pentru derularea și încheierea acestui regim.

Procesul-verbal cu privire la contravenție, cât și decizia i-au fost comunicate pe 22 aprilie 2021.

În special, la aplicarea pedepsei, pârâta a stabilit că: la 26 august 2019, reclamanta a introdus pe teritoriul Republicii Moldova și a plasat în regim de admitere temporară mărfuri în baza declarației vamale nr. 2070I76179 din 23 august 2019, termenul fiind reglementat de acordul Biroului Vamal, până la data de 17 februarie 2020, însă mărfurile au fost reexportate pe data de 3 martie 2020.

Astfel, pârâta constată că a fost depășit termenul stabilit pentru derulare a regimului de admitere temporară, fiind încălcate prevederile art. 29, art. 53, art. 54 din Codul Vamal, pct. 127, pct.128 al Hotărârii Guvernului nr. 1140 din 2 noiembrie 2005.

Conform art. 273 alin. (1), alin. (2) din Codul vamal, decizia organului vamal privind aplicarea sancțiunii poate fi atacată de persoana fizică, persoana juridică sau de persoana care desfășoară activitate de întreprinzător fără a se constitui persoană juridică, vizate în decizie, ori de avocatul sau reprezentantul lor în decursul a 10 zile calendaristice de la data comunicării deciziei. Contestația împotriva deciziei organului vamal privind aplicarea de sancțiune cu răspundere materială se depune inițial la aparatul central al Serviciului Vamal.

La 23 aprilie 2021, reclamanta a depus, în temeiul art. 273 alin. (1) și alin. (2) din Codul Vamal, cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 1477/21 din 22 aprilie 2021.

La 1 iunie 2020, reclamanta a recepționat, prin intermediul poștei, răspunsul pârâtei din 21 mai 2021 la cererea prealabilă, prin care a respins cererea.

A menționat că, respingând cererea prealabilă, pârâta nu s-a expus asupra motivelor invocate în cererea prealabilă, nefiind analizate cele invocate de către reclamantă și fără a verifica legalitatea deciziei, acțiuni ce contravin prevederilor art. 162 alin. (1) din Codul administrativ.

Mai mult ca atât, reclamanta a susținut că Biroul Vamal Centru i-a aplicat sancțiune cu încălcarea prevederilor art. 30 din Codul Contravențional și art. 229/1, art. 229/2 din Codul vamal, după data la care s-a prescis răspunderea contravențională a societății.

Respectiv, Societatea cu Răspundere Limitată „Eurostil Construct” a subliniat că contravenția a fost comisă în perioada 18 februarie 2020 –3 martie 2020, respectiv răspunderea reclamantei pentru comiterea contravenției cu răspundere materială sancționată de Codul vamal s-a prescis la 3 martie 2021, or, pârâta a aplicat sancțiunea pe data de 22 aprilie 2021.

A mai specificat că interpretarea Biroului Vamal Centru, precum că aplicarea sancțiunii se întemeiază inclusiv pe pct. 1 din Anexa la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale, este eronată.

Or, prin dispoziția pct. 1 din Anexa la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale, Comisia nu s-a expus și asupra termenilor de prescripție a răspunderii penale sau contravenționale, neavând astfel de împuterniciri, care de fapt contravin atât Constituției, cât și Convenției Europene pentru Protecția Drepturilor Omului.

În drept, reclamanta își întemeiază acțiunea pe prevederile art. 30 din Codul Contravențional și art. 229/1, art. 229/2 din Codul vamal, art. 189, art. 191, art. 196, art. 206, art. 209, art. 211, art. 212, art. 218 din Codul administrativ.

Reclamanta a solicitat anularea deciziei nr. 1477/21 din 22 aprilie 2021 adoptată de agentul constatator al Biroului Vamal Centru din cadrul Serviciului Vamal asupra cazului de contravenție vamală.

Prin hotărârea din 7 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis cererea de chemare în judecată. S-a anulat decizia nr. 1477/21 din 22 aprilie 2021 adoptată de agentul constatator al Biroului Vamal Centru din cadrul Serviciului Vamal asupra cazului de contravenție vamală și decizia nr. 28/11-7001 din 21 mai 2021 al Serviciului Vamal cu privire la cererea prealabilă, adoptate în privința Societății cu Răspundere Limitată „Eurostil Construct”.

Pentru a decide astfel, instanța de fond a stabilit că contravenția imputată reclamantei Societatea cu Răspundere Limitată „Eurostil Construct” a fost comisă în perioada 18 februarie 2020 – 3 martie 2020, termen în care reclamata urma să reexporteze mărfurile ori să solicite plasarea lor sub un alt regim sau destinație vamală, sau transferarea la un alt antrepozit vamal. Deci, răspunderea societății pentru comiterea contravenției incriminate s-a prescris la data de 4 martie 2021, adică peste un an de zile de la data săvârșirii ultimei acțiuni/inacțiuni de către reclamantă.

Instanța de fond a apreciat critic argumentul reprezentantului autorității pârâte privind suspendarea termenelor de prescripție pe durata stării de urgență, în conformitate cu Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații excepționale a Republicii Moldova, așa cum, potrivit anexei la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020. Or, după cum rezultă din conținutul anexei la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, aceasta nu relevă și prevederi exprese privind suspendarea termenului de prescripție de atragere la răspundere materială pentru faptele contravenționale, deoarece acest termen este diferit de termenele procedurale.

Instanța de fond a considerat relevante argumentele reclamantei expuse în acțiunea înaintată, privind faptul că agentul constatator urma să claseze procedura contravențională în urma survenirii termenului de prescripție, așa cum, potrivit art. 267 lit. c) din Codul vamal, la cercetarea cazului de contravenție vamală, colaboratorul vamal este obligat să constate dacă: contravenientul poate sau nu poate fi tras la răspundere administrativă, iar în conformitate cu art. 268 alin. (1) lit. b) din Codul vamal, după cercetarea cazului de contravenție vamală, colaboratorul vamal emite decizia de clasare a dosarului.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 3 ianuarie 2022, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Biroul Vamal Centru a depus apel nemotivat, iar la 17 martie 2022, cu respectarea

termenului prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a depus motivarea acestuia împotriva hotărârii din 7 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de apel depusă de Biroul Vamal Centru, s-a casat hotărârea din 7 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emis o nouă hotărâre, prin care cererea de chemare în judecată s-a respins, ca neîntemeiată (f.d. 112, 113-128).

Fiind investită cu judecarea cauzei în ordine de apel, instanța de apel a apreciat ca fiind legală și întemeiată decizia adoptată de agentul constator al Biroului Vamal Centru din cadrul Serviciului Vamal asupra cazului de contravenție vamală nr. 1477/21 din 22 aprilie 2021, or însăși Societatea cu Răspundere Limitată „Eurostil Construct” recunoaște în acțiunea depusă că mărfurile au fost reexportate la data de 3 martie 2020. Prin urmare, având în vedere faptul că mărfurile au fost introduse pe teritoriul Republicii Moldova și plasate în regim de admitere temporară la data de 28 august 2019, iar termenul reglementat de acordul Biroului Vamal ADMTEMP201920000017763 din 23 august 2019 a fost stabilit până la 17 februarie 2020, este evidentă încălcarea de către reclamantă/intimată a prevederilor art. 29, art. 53, art. 54 din Codul vamal, pct. 127, pct.128 din Hotărârea Guvernului nr. 1140 din 2 noiembrie 2005.

Curtea de Apel Chișinău a stabilit că autoritatea publică vamală întemeiat a constatat că titularul regimului vamal Societatea cu Răspundere Limitată „Eurostil Construct”, prin nerespectarea termenului de derulare și de încheiere a regimului vamal de admitere temporară, a comis o contravenție cu răspundere materială prevăzută de art. 231 pct. 5 din Codul vamal.

Ce ține de poziția Societății cu Răspundere Limitată „Eurostil Construct” precum că decizia adoptată de agentul constator al Biroului Vamal Centru din cadrul Serviciului Vamal asupra cazului de contravenție vamală nr. 1477/21 din 22 aprilie 2021 a fost adoptată cu încălcarea termenului de prescripție, poziție preluată și de instanța de fond, instanța de apel a apreciat-o ca neîntemeiată, deoarece termenul de atragere la răspundere contravențională a Societății cu Răspundere Limitată „Eurostil Construct” expira la data de 3 mai 2021, în timp ce decizia de sancționare a fost emisă la 22 aprilie 2021.

La 28 iulie 2022, Societatea cu Răspundere Limitată „Eurostil Construct”, reprezentată de avocatul Mihail Silivestru, a depus cerere de recurs, care ulterior, la 28 noiembrie 2022, a fost completată cu motivare împotriva deciziei din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea actului judecătoresc contestat, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie menținută hotărârea din 7 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că nu este de acord cu decizia contestată, deoarece instanța ierarhic inferioară la adoptarea acesteia nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Suplimentar, a invocat că instanța de apel a făcut o constatare eronată precum că, aplicarea sancțiunii se întemeiază inclusiv pe pct. 1 din anexa la Dispoziția nr. 1

din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale, prin care pe perioada stării de urgență au fost suspendate termenele de procedură. Or, contravenția a fost comisă în perioada 18 februarie 2020-3 martie 2020, respectiv răspunderea recurentei pentru comiterea contravenției s-a prescris la 4 martie 2021, dar nicidecum la 22 aprilie 2021, deoarece termenul de atragere la răspundere expirase deja.

De asemenea, recurenta a accentuat că, prin pct. 1 din Anexa la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale, Comisia nu s-a expus și asupra termenilor de prescripție a răspunderii penale sau contravenționale, neavând astfel de împuterniciri, care de fapt contravin atât Constituției Republicii Moldova, cât și Convenției Europene pentru protecția Drepturilor Omului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 12 iulie 2022, însă date privind notificarea dispozitivului acesteia lipsesc. Decizia motivată a fost notificată reprezentantului recurentului, avocatului Silivestru Mihail, la data de 11 noiembrie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție (f. d. 132).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că Societatea cu Răspundere Limitată „Eurostil Construct”, reprezentată de avocatul Mihail Silivestru, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 27 decembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Eurostil Construct”, reprezentată de avocatul Mihail Silivestru, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă Biroul Vamal Centru nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu a depus referință la recursul Societății cu Răspundere Limitată „Eurostil Construct”.

Examinând temeiurile recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Eurostil Construct”, reprezentată de avocatul Mihail Silivestru, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile

enumerată la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil, bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept. Instanța de recurs reține că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale ale instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea

procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Eurostil Construct”, reprezentată de avocatul Mihail Silivestru.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Eurostil Construct”, reprezentată de avocatul Mihail Silivestru, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu